

02.02.2023
KSL/276/03.06.00/2022

kirjaamo.keski-suomi@ely-keskus.fi

Viite: Lausuntopyyntönnö KESELY/491/2022

LAUSUNTO KAIPOLAN KIERTOTALOUSLAITOKSEN YMPÄRISTÖVAIKUTUSTEN ARVIOINTIOHJELMASTA

Keski-Suomen ELY-keskus pyytää Keski-Suomen liiton lausuntoa ympäristövaikutusten arviointiohjelmasta (YVA-ohjelma), joka koskee Jämsän Kaipolan kiertotalouslaitos -hanketta. Hankkeesta vastaa Kaipola Recycling Oy. Hankkeeseen sovelletaan YVA-lain (252/2017) mukaista ympäristövaikutusten arviointimenettelyä.

Toimijan tavoitteena on, että entinen UPM:n Jämsän Kaipolan paperitehdas muutetaan kiertotalouslaitokseksi. Ensimmäisessä vaiheessa Kaipola Recycling Oy muuttaa voimalaitoksen perinteiset polttoaineet kuoren ja turpeen jättepohjaisiin kierrätyspolttoaineisiin. Seuraavassa vaiheessa tulevista materiaalivirroista erotellaan muovi ja kuitujakeet olemassa olevalla paperitehtaan pulpperilla, jossa pakkausmateriaalit lietetään muovin ja kuidun erottamiseksi toisistaan. Muovista tehdään muoviöljyä pyrolyysitekniikalla ja kuidusta ja muusta biohajoavasta aineksesta valmistetaan biokaasulaitteistolla biokaasua. Jätevedet puhdistetaan jätevedenpuhdistamossa, jossa aiemmin puhdistettiin paperitehtaan jätevedet.

Keski-Suomen liitto toteaa, että hankkeen tavoite on Keski-Suomen maakuntastrategian mukainen. Hankkeen avulla edistetään jätteiden hyötykäyttöä ja kiertotaloutta, ja Kaipolan tehdasalueesta on tarkoitus tehdä merkittävä kiertotalousalue useille eri toimijoille. YVA-ohjelmassa käsitelty hankekokonaisuus on suuri ja sisältää erilaisia jätteenkäsittelyprosesseja. Tätä taustaa vasten Keski-Suomen liitto huomauttaa, että toimijan osaaminen pyrolyysi- ja biokaasuprosesseissa jää ohjelmassa avoimeksi. Strategian mukaisen tavoitteen saavuttamiseksi on varmistettava, että hanke suunnitellaan ja toteutetaan parhaan käytettävissä olevan osaamisen ja tiedon mukaisesti.

Keski-Suomen liitto haluaa kiinnittää huomiota hankkeen tarkoitukseen jätteenkäsittelylaitoksena. YVA-ohjelmasta ei selviä, onko jätteiden toimittajista jo tietoa. Yleisesti tiedetään, että jätteiden kysyntä raaka-aineena kasvaa kiertotalousperiaatteen mukaisesti. Siksi ohjelmassa olisi hyvä olla selvitys siitä, onko raaka-aineen saanti riittävää ja onko kyseiselle jätteenkäsittelylaitokselle tarvetta.

Keski-Suomen liitto toteaa, että YVA-ohjelmassa esitettyyn hankkeen suunniteltuun kokonaisuuteen liittyy paljon vaihtoehtoja ja vaiheistuksia (pyrolyysi, biokaasu). Ympäristövaikutusten arvioinnissa on syytä huomioida nämä vaiheistukset ja myös se mahdollisuus, että jokin hankkeen osa jää lopulta kokonaan toteuttamatta. Keski-Suomen liitto näkee, että ympäristövaikutusten arvioinnissa on syytä arvioida, miten jonkin osan toteutumatta jääminen vaikuttaisi kokonaisuuteen. Lisäksi YVA-selostuksessa on syytä

tarkentaa mm. jätteiden lajittelu- ja käsittelytekniikoita, jotka vaikuttavat kierrätyksessä onnistumiseen ja toiminnasta syntyvien päästöjen laatuun.

Julkisuudessa olleiden tietojen mukaan alueella toteutettu koetoiminta ei ole ollut ongelmatonta. Koetoiminnan aikaiset kokemukset ja tulokset tulee ottaa huomioon hankkeen suunnittelussa ja ympäristövaikutusten arvioinnissa. Lisäksi YVA-ohjelmassa kuvataan osittain paperitehtaan aikaisia päästöjä, mutta enemmän painoarvoa olisi syytä antaa koetoiminnan perusteella saaduille kokemuksille tulevasta prosessista.

Keski-Suomen liitto toteaa, että YVA-ohjelmassa ei ole esitetty hankkeen ilmastovaikutusten arviointia. Ohjelmassa on mainittu, että käsiteltävät jätteet tulevat koko Suomen alueelta. Kaiken kaikkiaan materiaalivirtojen osalta ohjelmassa on vielä monia vaihtoehtoja, ja osana ilmastovaikutusten arviointia on syytä arvioida mm. sitä, miltä etäisyydeltä jätteitä oikeasti kannattaa kuljettaa Kaipolaan.

Vesistö päästöjen osalta YVA-ohjelmassa esitetty vaikutusalueen rajausta vaikuttaa melko pieneltä. Kaipolan jätevesipuhdistamon uudelleen käyttöönottoon ja toimintakokonaisuudesta syntyvien jätevesipäästöjen vaikutuksiin tulee kiinnittää enemmän huomiota arvioinnissa. Samalla Keski-Suomen liitto haluaa huomauttaa, että koko hankekokonaisuuden aikataulu puuttuu ohjelmasta ja se tulee lisätä YVA-selostukseen.

Kaiken kaikkiaan Keski-Suomen liitto painottaa, että YVA-selvitysten riittävyyteen tulee panostaa ja selvittää toiminnan vaikutukset kattavasti ja huolellisesti. Tästä syystä Keski-Suomen liitto ei pidä ohjelmassa esitettyä YVA-menettelyn aikataulua realistisena. Lisäksi Keski-Suomen liitto pitää tärkeänä, että YVA-menettelyn aikana paikallisten kansalaisten tiedonsaantiin, odotuksiin ja mielipiteiden huomioon ottamiseen kiinnitetään erityistä huomiota.

Lausunnon on valmistellut Suvi Bayr, suvi.bayr@keskisuomi.fi, 0406523848 ja Reima Väливаara, reima.valivaara@keskisuomi.fi, 0405950918.

KESKI-SUOMEN LIITTO

Asiakirja on sähköisesti allekirjoitettu asianhallintajärjestelmässä. Allekirjoituksen oikeellisuuden voi todentaa kirjaamosta.

